

فصل فی حکم دائم الحدث ۱۳/۰۷/۹۹

درس خارج فقه حضرت آیت الله حسینی بوشهری (دامت برکاته)

موضوع کلی: فصل فی حکم دائم الحدث

موضوع جزئی: کیفیت نماز خواندن دائم الحدث

سال تحصیلی: ۱۳۹۹-۱۴۰۰

جلسه: ۱۴

تاریخ: ۱۳ مهر

مصادف با: ۱۶ صفر ۴۴۲

مسأله ۶۲۸: «فی کلّ مورد يشک فی أنّ وظيفته الوضوء الجبیری أو التيمّم، الأحوط الجمع بينهما» [1].

به نظر مرحوم سید (ره)، در هر موردی که انسان در وظیفه‌اش شک کند که آیا وظیفه‌اش وضوی جبیره‌ای است یا وظیفه‌اش تیمّم است، احتیاط [واجب] این است که بین وضوی جبیره‌ای و تیمّم جمع کند.

ظاهراً کلام مرحوم سید (ره) مربوط به شبهات موضوعیه وجوبیه که مقرون به علم اجمالی‌اند، می‌باشد و در این فرض است که انسان باید احتیاط کند.

دلیل حکم مذکور [، مبنی بر احتیاط]، علم اجمالی به وجوب یکی از دو تکلیف [وضوی جبیره‌ای یا تیمّم] است که چون شخص علم اجمالی دارد باید احتیاط کند و بین وضوی جبیره‌ای و تیمّم جمع کند.

فصل فی حکم دائم الحدث

«فصل فی حکم دائم الحدث المسلوس و المبطون إمّا أن يكون لهما فترة تسع الصلاة و الطهارة و لو بالاختصار على خصوص الواجبات و ترک جميع المستحبّات أم لا و على الثاني إمّا أن يكون خروج الحدث فی مقدار الصلاة مرتّین أو ثلاثة مثلاً أو هو متّصل، ففي الصورة الأولى يجب إتيان الصلاة في تلك الفترة سواء كانت في أوّل الوقت أو وسطه أو آخره و إن لم تسع إلّا

لِإِتْيَانِ الْوَاجِبَاتِ اقْتَصَرَ عَلَيْهَا وَ تَرَكَ جَمِيعَ الْمُسْتَحَبَّاتِ، فَلَوْ أَتَى بِهَا فِي غَيْرِ تِلْكَ الْفِتْرَةِ بَطُلَتْ. نَعَمْ، لَوْ اتَّفَقَ عَدَمُ الْخُرُوجِ وَ السَّلَامَةُ إِلَى آخِرِ الصَّلَاةِ صَحَّتْ إِذَا حَصَلَ مِنْهُ قَصْدُ الْقُرْبَةِ وَ إِذَا وَجِبَ الْمُبَادَرَةُ لَكُنِ الْفِتْرَةُ فِي أَوَّلِ الْوَقْتِ فَأُخِّرَ إِلَى الْآخِرِ عَصَى، لَكِنْ صَلَاتُهُ صَحِيحَةٌ...» [2].

مرحوم سید (ره) فصل جدیدی را که در رابطه با حکم دائم الحدث که دچار تسلسل بول است و سلسله البول دارد یا کسی که بی اختیار غائط از او دفع می شود، شروع کرده است و نوشته است که کسی که سلسله البول دارد یا بی اختیار غائط از او دفع می شود یا مجال و فرصتی برای نماز خواندن و طهارت دارد، هرچند به خصوص واجبات نماز اکتفا شود و مستحبات آن ترک شود یا اینکه اصلاً مجالی برای نماز خواندن و طهارت ندارد که اگر فرصت برای نماز خواندن و طهارت نباشد یا حدث در زمانی که برای نماز خواندن لازم است، دو بار یا سه بار از شخص خارج می شود یا اینکه حدث به صورت پیوسته از شخص خارج می شود.

در صورت اول که مجال برای نماز خواندن و طهارت هست، واجب است که شخص نمازش را در آن فرصت ایجاد شده، بخواند، اعم از آنکه آن فرصت در آخر وقت یا در وسط وقت یا در آخر وقت باشد و اگر آن فرصت پیش آمده فقط به اندازه خواندن واجبات نماز باشد به خواندن واجبات اکتفا می کند و همه مستحبات را ترک می کند و اگر شخص، نمازش را در فرصت پیش آمده نخواند، بلکه در فرصت دیگری نمازش را خواند، نمازش باطل است. بله! اگر حدثی از او خارج نشود و تا آخر نماز، سلامت باشد و مشکلی برای او پیش نیاید [، یعنی بول یا غائط از او خارج نشود]، در صورتی که قصد قربت از او متمشی شود، نمازش صحیح است و اگر به خاطر اینکه فرصت پیش آمده در اول وقت ایجاد شده است، مبادرت به نماز خواندن واجب باشد، ولی شخص نماز خواندن را به تأخیر اندازد، [تکلیفاً] عصیان کرده است [چون مبادرت بر او واجب بوده است، ولی آن را به تأخیر انداخته است]، لکن نمازی [را که در حالت سلامت] خوانده است، [وضعاً] صحیح است.

«الحمد لله رب العالمين»

[1]. سید محمد کاظم، طباطبائی یزدی، العروة الوثقی، ج ۱، ص ۲۷۱.

[2]. همان.

